

nepřítomnému; ale ve všech jiných případech (kromě ještě několika výjimek, stanovených zvláštními zákony) má veřejný i soukromý žalobce na vůli podati obžalobu ihned i bez přípravného vyšetřování.

(Rozh. ze dne 5. května 1936, Tob. 437/36.)

5. Subsidiární návrh podle § 48 trř. musí obsahovati i přesné označení trestného činu.

Vrchní soud odmítl prohlášení soukromého účastníka, že podle § 48, č. 2. trř. navrhuje zavedení přípravného vyšetřování proti A. pro zločin podvodu, z těchto důvodů:

Upustí-li státní zástupce od stíhání trestného činu dříve, než obviněný byl pravoplatně pro něj dán v obžalovanost, může soukromý účastník prohlásiti podle § 48, č. 2. trř. u vyšetřujícího soudce, že setrvává při dalším stíhání.

V prohlášení tom však musí přesně označiti nejen obviněného, nýbrž i čin, kladený mu za vinu. Ježto toto přesné označení v tomto případě chybí (zejména nejsou uvedeny ony skutkové okolnosti, které mají zakládati skutkovou povahu zločinu podvodu podle §§ 197, 200 trz.), neměl vrchní soud možnost, aby rozhodl, v jakém směru uplatňuje soukromý účastník důvod k dalšímu stíhání, a proto odmítl toto prohlášení.

(Rozh. ze dne 12. května 1936, Nz. 3266/36.)

6. §§ 56, 57 trř.

Vrchní soud rozhodl v záporném sporu o místní příslušnost mezi krajskými soudy A. a B., že příslušným jest krajský soud A., z těchto důvodů:

Proti C-ovi se vedlo u krajského soudu B. trestní řízení pro krádeže spáchané ve společnosti s D-em i v obvodu krajského soudu A. Trestní řízení proti D-ovi jest pravoplatně skončeno.

Usnesením radní komory krajského soudu B. byla trestní věc C-a vyloučena podle § 57 trř. ze společného projednávání. Tím přestal důvod spojitosti podle § 56 trř. a jest pro tuto věc příslušným podle místa činu krajský soud A. \*)

(Rozh. ze dne 21. února 1936, Nz. 799/36.)

Dr. Stanislav Vaněček.

**Zastupuje-li notář strany ve sporných záležitostech civilních po živnostensku a výdělečně, porušuje povinnost svého povolání. Dle okolností případu může býti porušení povinností notářského povolání posouzeno za pouhou nepřístojnost dle § 155 not. ř.**

V případě, o nějž jde, zastupoval notář výdělečně strany ve sporných záležitostech u okresního soudu, v jehož sídle byli usazení dva advokáti.

\*) Sr. však § 58 tr. ř. (Pozn. red.)

Důvody nejvyššího soudu:

Skutkový základ kárného nálezu zůstal odvoláním nenapaden.

Odvolání obviněného z výroku o vině namítá pouze nesprávnost právního názoru kárného soudu I. stolice, pokud vykládá § 7 not. řádu o neslučitelnosti výkonu advokacie s výkonem povolání notáře tak, že tento zákaz znamená a obsahuje každé zastupování stran ve sporných záležitostech civilních, pokud se provádí po živnostensku a výdělečně, a vytýká nesprávnost subsumpce jednání obviněného pod služební přečin.

Prováděje prvou svoji námitku, tvrdí odvolatel, že vzhledem k § 29 c. ř. s. výkonem advokacie dlužno rozuměti jen zastupování v takových sporech, kde zákon zastoupení advokátem předpisuje, tedy nikoliv ve sporech do 2000 Kč, a jelikož notářský řád v § 7 not. řádu zakazuje výslovně jen výkon advokacie a v § 40 jiné zastoupení připouští s tím omezením, že nesmí jíti o spor, kde se vede důkaz listinou notářskou (scl. dotyčným notářem sepsanou) a jelikož dále § 30 civ. řádu soud. staví výslovně notáře jako procesního zástupce stran na roveň advokátu, pokud se týče otázky plných mocí a v § 42 civ. řádu soud. pak i co se týče otázky likvidace a přisuzování útrat a jelikož konečně § 8 adv. řádu nepraví výslovně, že by právo advokáta zastupovati z povolání (výdělečně po živnostensku) strany ve věcech soudních příslušelo advokátu výhradně, nelze prý v jednání obviněného, jak je zjistil kárný nález, shledati kárné provinění vůbec. Než k těmto vývodům nelze přisvědčiti.

Jde o výklad § 7 not. řádu. Tam se praví doslovně: »S úřadem notářským nelze spojití ani výkon advokacie, ani výkon placeného úřadu státního, vyjímajíc úřad učitelský.« Nepraví se tedy v tomto ustanovení, že notář nemůže býti zapsán do listiny advokátů, nýbrž praví se, že je mu zakázán »výkon advokacie«, to jest: zakazuje se mu advokacie svou náplní.

Pojem advokacie je dán v § 8 adv. řádu. Tam je řečeno, co advokát po zákonu smí. Advokátům podle tohoto ustanovení přísluší právo zastupovati strany ve všech věcech soudních a mimo-soudních, veřejných i soukromých u všech soudů a úřadů v republice, a to z povolání. Advokacie je povolání, upravené zákonem, nastupitelné jen po splnění určitých podmínek. Udělena-li advokátům jakožto příslušníkům stavu zvláště autorisovaného a kvalifikovaného ve výkonu jejich povolání určitá práva, jsou jim tím též vyhrazena, pokud nejsou zůstavena také příslušníkům jiných stavů. To plyne i z toho, že zachovává čl. IV. uv. zákona k c. ř. s. trestnost pokoutnictví podle ministerského nařízení z 8. června 1857, čís. 114 ř. z., a že obhájcovství upraveno v § 39, odst. 3. tr. ř. samostatně nejen pro advokáty, ale i pro jiné kvalifikované osoby.

Pokud se tedy někdo nemůže odvolati na zákon, který by mu

dovoloval z povolání zastupovati strany, dělá takovým zastupováním neprávem to, co je náplní výkonu advokacie, a je-li mu zvláštním stavovským ustanovením zakázáno tak si počínati, prohřešuje se proti předpisu (zákazu), chráněnému normou disciplinární.

To je podstata otázky, a je nyní zkoumati, zda může obviněný důvodně tvrditi, že jemu jako notáři bylo a zůstalo vyhrazeno zastupovati strany z povolání, výdělečně, po živnostensku, pokud se týče, zda si tak směl počínati přes to, že byl notářem.

Obviněný vlastně bije na tuto druhou stránku věci — má za to, že směl si tak počínati, protože ve věcech, pro něž není předepsáno zastoupení advokátem, smí každý svéprávný zastupovati. Tak otázku nelze přípustně formulovati. Neboť nikdo nesmí — bez toho, že by podlehl trestu jako pokoutník — zastupovati po živnostensku, pokud k tomu nemá úřední oprávnění. Zase se tedy redukuje otázka na to, zda tak směl obviněný postupovati jako notář, protože byl notářem.

Co notář smí, je vymezeno v notářském řádě. § 1 not. řádu stanoví zvláštní specificky notářská práva a funkce, jejichž výkonem se naplňuje notářský úřad. § 5 not. řádu dovoluje notářům zastupovati strany v záležitostech nesporných. To jsou ustanovení dovolující.

Ustanovení omezující jsou v § 7 not. řádu — zákaz výkonu advokacie — a v § 40 not. řádu — zákaz zastupování ve sporu, v němž má býti veden důkaz notářskou listinou, jím sepsanou, i pokud je mu platnými zákony dovoleno strany zastupovati.

V § 7 not. řádu na rozdíl od § 9 dřívějšího notářského řádu z roku 1855 se praví, že vedení advokacie je neslučitelné s úřadem notáře. To znamená, že je neslučitelné s úřadem notáře zastupovati strany z povolání, výdělečně. Navzájem § 20 adv. řádu stanoví totéž. Zákon prohlašuje obě funkce za neslučitelné. Je-li neslučitelná advokacie, vázaná na splnění zákonných podmínek, s notářstvím, musí to platiti tím více pro advokacii, vykonávanou beze splnění zákonných podmínek. Jinak by zákaz § 7 not. řádu znamenal, že notář se sice nemůže dáti zapsati do seznamu advokátů, ani kdyby měl k tomu zákonné podmínky, ale směl by advokacii vykonávati, byť v rozsahu omezeném, i beze zákonných podmínek. Již z toho plyne, že notář nesmí zastupovati strany ve sporech z povolání, výdělečně.

V § 40 not. řádu se stanoví, že notář nesmí zastupovati ve sporu, v němž má býti veden důkaz notářskou listinou jím sepsanou, i pokud je mu platnými zákony dovoleno strany zastupovati. Přihlíží-li se k ustanovení § 7 not. řádu, je to jen další omezení zmocnění notáře k zastupování stran pro určitý případ. Nelze tedy z něho argumentem a contrario vyvozovati oprávnění notáře zastupovati strany v jiných sporných věcech bez ohledu na zákaz § 7 not. řádu.

Není proto ani třeba zabývatí se otázkou, zda totéž vyplývá také z výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 17. února 1852, čís. 17.431, zda výnos ten je závaznou normou a zda byl zrušen.

Odvolání poukazuje na stanovisko profesora Dr. Otta, vyslovené ve spise: »Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního«, I. díl, str. 196—213, a na ustanovení §§ 30 a 42 c. ř. s.; leč neprávem. Civilní řád soudní nepřiznal notářům ani výslovně ani implicitě více práv, než měli v té době podle notářského řádu. §§ 30 a 42 c. ř. s. nemění notářský řád, nerozšiřují okruh povolání notářského; hledí ovšem na notáře jakožto na osoby ze zastupování ve sporech nikoliv zásadně vyloučené (stanoví totiž pro notáře jisté výhody, staví ho na roveň v určitých dvou směrech advokátovi, když vystoupí ve sporu jako zmocněnec), ale nevyslovují, že nebo za jakých podmínek smí zastupovati strany ve sporech před soudem. Nemění nic na zásadě § 7 not. řádu. O tom, kdo smí ve sporech zastupovati, mluví jen §§ 27 a 29 c. ř. s. Tu pak se roznává mezi advokáty a zmocněnci obyčejnými. O notářích se tu nepraví nic, nejsou zde zejména uváděni jako zvláštní třída zmocněnců; podle toho hledí na ně civilní řád soudní jako na zmocněnce obyčejné, aniž sám upravuje rozsah jejich oprávnění vystupovati jako zmocněnci obyčejní. Civilním řádem soudním není tedy nic měněno na těch předpisech, které platí podle ustanovení notářského řádu v otázce oprávnění notářů, zastupovati z povolání strany ve sporech. Vzhledem k § 7 not. řádu bylo by bývalo třeba výslovného ustanovení, kdyby bylo bývalo zamýšleno prolomit zásadní zákaz takového zastupování, obsažený v této stati zákona. Náзор tu zastávaný má pro sebe oporu také v pozdější judikatuře vídeňského nejvyššího soudu, zejména v rozhodnutí ze dne 24. září 1903, čís. 5516 (uveřejněno v Právniku z r. 1903, str. 745, a Gerichtszeitung 1903, str. 369).

Je-li takto dovoďeno, že notář nesmí po živnostensku výdělečně zastupovati strany ani ve sporech neadvokátských a že to je vysloveno v rozhodujícím ustanovení notářského řádu (§ 7), omezujícím práva notářova, je jasno, že obviněný přestoupil tento zákaz.

Podle skutkových zjištění nálezu nešlo o zastupování sporadická, nýbrž poměrně hojná a taková, že příjem z nich náležel k pravidelným výtěžkům povolání obviněného.

Že obviněný se zaštiťuje autoritou jednoho ze spisovatelů, nemá význam pro otázku subjektivní, která je dána bez ohledu na neexkulpující právní omyl (§ 3 tr. z.) proto, že jde o přestoupení zákazu, takže se k zavinění nevyžaduje dolus; stačí culpa a té nemohlo se u obviněného nedostávat, protože mu nemohlo býti neznámo alespoň z diskuse v odborných a stavovských listech, že stanovisko Dr. Otta není obecně uznáváno.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 20. května 1936, č. j. Ds I 65/35.)

Dr. P o l á č e k.